

ÅSNES KOMMUNE

Mulighets- og utfordringsnotat 2021 – 2024

Oppvekst

Innledning

Som en del av arbeidet med budsjett 2021 og økonomiplan 2021 – 2024 vetok kommunestyret allerede når de vedtok budsjett 2020 og igangsette prosjekt – «Sammen om en bærekraftig framtid».

Bakgrunn til dette:

Den økonomiske situasjonen i Åsnes kommune er som i mange andre kommuner utfordrende og krevende. Vi balanserer på en knivsegg, det vil si at man i praksis ikke tåler at det skjer uforutsett ting i løpet av året når budsjettet er lagt.

Åsnes har noe på disposisjonsfond, men fortsatt ikke tilstrekkelig i forhold til hva som er anbefalt og hva man burde. Men man har litt luft etter mange år i ROBEK.

Økonomiplanen viser en ubalanse på drøye 30 millioner i 2024. Det må derfor tas grep som sikrer en økonomisk bærekraft framover. Skal man lykkes med det må vi se på alle deler av kommunens virksomhet. Det fordrer også at man har en omforent forståelse av situasjonen og nødvendigheten av å ta grep.

Skal man lykkes må man også jobbe i lag. Men kommunen trenger ikke et nytt omstillingsprogram, men et bærekraftsprogram.

FNs bærekraftsmål skal vektlegges i den jobben Åsnes kommune gjør i dette arbeidet.

Et utfordrings- og mulighetsnotat skal supplere selve prosjektplanen. Denne vil bli utviklet i tråd med prosjektets framdrift. I første omgang er det følgende innhold man skal jobbe med:

En SWOT-analyse som sier noe om både nåtid (1år) – Styrke og Forbedringsbehov og framtid (4 år) – muligheter og spesielle utfordringer. Det er viktig at man sakper seg en noenlunde lik oppfatning av hva som er situasjonen innen hver sektor. Gjennom en god prosess og lærende møter skal man jobbe seg fram til det man anser som en omforent SWOT for den enkelte sektor.

Tall og andre styringsparametere vil komme tilbake til og jobbe med på et senere tidspunkt.

Flisa 17. februar 2020

Stein Halvorsen

kommunedirektør

Oppvekst – barnehage, skole, voksenopplæringen og PPT

Grunnskole og barnehage omfatter 8 barnehager og 4 grunnskoler. Barnehagene og skolene presenteres samlet sett på kommunenivå. Åsnes har PPT sammen med Grue, med Åsnes som vertskommune. Våler, Grue og Åsnes driver voksenopplæringen sammen med.

Status og analyse – barnehage:

Nåtid (1 år)	Fremtid (4 år)
Styrke - Høy andel pedagoger i de kommunale barnehagene (49,1%) - Foreløpig nok tilgang på kvalifisert personale. - Høy andel fagarbeidere. - Godt tverrfaglig samarbeid - Ivaretar retten til plass etter dagens lovkrav - Barnehager i alle kretser - Generelt god kvalitet i barnehagene	Muligheter - Videreutvikle samarbeidet barnehage – skole - Bruke «Kultur for læring» til å høyne kvaliteten i barnehagene våre. - Sikre minimumsstandarder for kvalitet gjennom økt og bedre systemarbeid. - Kompetanseheving for ansatte både gjennom nasjonale og regionale satsinger. - Kan bli enda bedre på tverrfaglig samhandling (systemisk perspektiv) - Større fokus og satsing på ICDP (foreldreprogram)
Forbedringsbehov - Prioritere tidlig innsats og styrking av tilbud til barn som trenger det.(jf stm.22) - Bedre tilrettelegging ovenfor barn med spesielle behov- mer tidlig innsats - Fysiske arbeidsplasser i barnehagen til ansatte - Elektroniske verktøy som letter informasjon, dialog og kontakt med foresatte. - Systematisk arbeid med språk og språkutvikling- kartlegging i KFL viser varierende resultater for barnehagene i Åsnes.	Spesielle utfordringer - Vedlikehold og oppgradering av bygg og uteområder i barnehagene. (jf bhg.planens vedtatte struktur-krever oppgraderinger). Utelekeplassene er gamle og forfalne. Byggene er ikke tilpasset dagens krav til blant annet arbeidsplasser for de ansatte. - For mange barnehageplasser i forhold til behov geografisk og totalt - Små enheter blir dyre i drift med nye nasjonale normer - Nasjonalt fokus og trykk på økt kvalitet i barnehagesektoren. Større krav til barnehageeier. - Pedagognorm kan føre til overtallighet blant assistenter / barne- og ungdomsarbeidere.

Hovedutfordringer i økonomiplanperioden:

- Tilpasse antall barnehageplasser til befolkningsutviklingen og tilby plasser der folk ønsker
- Opprettholde og forbedre kvaliteten for å gi barna best mulig grunnlag for skolestarten, og bidra til gjennomføring av grunnskole og videregående skole
- En oppgradering av alle de kommunale barnehagebygg og lekeplasser for tilpasning til dagens krav til barnehager,
- Forventninger om tidlig innsats fra nasjonale føringer- pedagogisk, læringsmiljø, ressursdreining- vi bruker lite på styrking og tidlig innsats for førskolebarn.
- Ny rammeplan 2017 skal implementeres (tydeligere krav til barnehageeiere i rammeplanen).
- Ny nasjonal pedagognorm og bemanningsnorm
- Språk som tidlig innsats / fokus på læringsmiljø gjennom KFL utviklingsarbeid
- Bruke barnehageplass som incentiv i innbyggerrekruttering- eks plasser avsatt til nytilsatte arbeidstakere i kommunen som flytter hit.
- Øke antall plasser i sentrum – 80 % av søkerne i årets hovedopptak søkte til sentrum på 1.prioritet

Status og analyse Åsnes skolen:

Nåtid (1 år)	Fremtid (4 år)
Styrke - Ledere har fått analysekompetanse i å lese og tolke statistikk og data - Skolelederne utvikler kollektiv kraft i Åsnesskolen - Vi har en godt etablert arena for administrativ skoleeier og skoleledere. Vi-følelsen er i ferd med å bli innarbeidet. - Bedriver aktiv skoleutvikling gjennom viktige sentrale nasjonale prosjekt som KFL, VFL, VK og UIU - Veilederkorpsset som ressurs de to neste årene	Muligheter - Høyere læringsutbytte for elevene med å få bedre mestringsopplevelse (VFL) - Utvikle Vi- følelsen enda mer i Åsnesskolen - Ved utvikling av analysekompetanse vil vi kunne utvikle enda bedre styringsredskaper - Videreutvikling av de profesjonelle læringsfellesskapene - Kulturskolen inn som en del av grunnskolen i musikkfaget og i læreplan, med tanke på gjennomføring av undervisning i grunnskolen. - Utvikle gode læringsmiljøer og læringsstrukturer, utnytte ressurser og kompetanse best mulig
Forbedringsbehov - Samarbeid om eleven og samarbeid om undervisningen har et stort forbedringsbehov jf kartleggingen i Kultur for læring. - forbedre kollegiale samarbeidet og Vi-følelse i personalet. Uforløst potensiale i den kollektive kraften. Vi-følelsen må bygges i personalet - Muligheter for fortsatt vekst i faglige resultater gjennom god jobbing med utviklingsprosjekter - Sikre god sammenheng i styringsdokumenter - System for skolebasert vurderingsarbeid - Utvikle foreldreskolen/ICDP	Spesielle utfordringer - Nedgang i folketall i alle kretser bortsett fra Flisa - Oppfylle nasjonale kompetansekrav for lærere innen 2024. - Kap.9.a i opplæringsloven; elevenes skolemiljø - Ivareta elever med psykososiale vansker - Behov for kvalifiserte faglærere - Synkende elevtall ved den minste skolen øker risikoen for redusert læringsmiljø - Fremtidens skole krever annet utstyr for å ruste elevene til fremtidens samfunn - spesielt med tanke på digitale læremidler - Svekket skolehelsetjeneste ved ungdomsskolen

Hovedutfordringer i økonomiplanperioden:

- Nedgang i antall elever – tilpasse skolestrukturen til befolkningsutviklingen
- Pålagt tidlig innsats og satsning fra nasjonal skoleeier, lærernorm 1- 10.
- Opprettholde nok ressurser til tidlig innsats og tilpasset opplæring
- Opprettholde / forbedre kvalitetsnivået mht. elevenes læringsutbytte, læringsmiljø, mestringsnivå og grunnskolepoeng. (Nasjonale prøver, Elevundersøkelsen og Kultur for læring- kartlegging)
- Opprettholde kvalitetsutviklingen til tross for elevtallsnedgang ved Jara skole
- Å nå de nasjonale kompetansekrav for lærere (innen 2024)- krever videreutdanning.
- Elevenes skolemiljø- strengere lovkrav, mer oppfølging
- Fremtidens skole krever annet utstyr for å ruste elevene til fremtidens samfunn. Spesielt med tanke på digitale læremidler.
- Styrking av skolehelsetjenesten

Satus og analyse - Åsnes Opplæringscenter:

Nåtid (1 år)	Fremtid (4 år)
Styrke - God lærerkompetanse - Stabile lærere	Muligheter - Tettere og bedre samarbeid med NAV og Fylkeskommunen
Forbedringsbehov - Uforutsigbarhet - Færre bosettinger/ingen fører til færre deltagere på ÅOS	Spesielle utfordringer - Gi en god nok arbeidsrettet norskopplæring med de ressursene vi får til disposisjon av integreringstilskuddet. - Flere deltakere med liten/ingen skolegang. Dette krever lengre og andre utdanningsløp - Deltakerantallet vil gå ned om antall bosatte flyktninger går ned i Våler, Grue og Åsnes kommuner.

Utfordringsbilde spesielt for Åsnes opplæringscenter

- Mange deltagere med liten skolebakgrunn- pr. d.d. er 1/3 av våre deltagere på spor 1 d.v.s. liten eller ingen skolegang. Dette fører til lengre utdanningsløp for mange og et større behov for grunnskoleopplæring på et lavere nivå.
- Å få gitt en god nok arbeidsrettet norskopplæring med de ressursene vi får til disposisjon av integreringstilskuddet.
- I inneværende år har ikke Våler og Grue kommune fått tildelt noen bosatte flyktninger, mens Åsnes kommune har fått 10 stk å bosette. Kommunestyrevedtaket var på 17. Vil dette fortsette vil dette føre til en nedgang av deltagere og behovet for antall ansatte vil gå ned. Tall for bosetting i 2019 kommer fra UDI i desember 2018

Status og analyse - PP- tjenesten for Grue og Åsnes:

Nåtid (1 år)	Framtid (4 år)
Styrke - Høyt utdannet personale - Godt motiverte medarbeidere - Faglig sterk tjeneste - Gode strukturer og rutiner for arbeidet - Fleksibel og med stor arbeidskapasitet - God budsjettdisiplin - Fast kontaktperson på alle skoler og i alle barnehager - Høy grad av tilgjengelighet - Godt omdømme - God testkompetanse	Muligheter - Breiere sammensatt fagmiljø - Godt samarbeidsklima - Gode muligheter for kompetanseheving og opplæring - Delingskultur - Tverrfaglighet/flerfaglighet
Forbedringsbehov - Perioder med stort arbeidspress - Ujevnt fordelt saksmengde - Ujevnt fordelt antall ansvarsområder - Personavhengig - Kan bare gi råd – ikke pålegge	Spesielle utfordringer - Sårbar ved langtidsfravær - Rekruttering - Vanskelig å få gjennomslag for endring i spesialpedagogisk praksis

Hovedutfordringer i økonomiplanperioden

- Bidra til holdningsendring i forhold til at pedagogisk praksis må være forsknings- og evidensbasert og ikke basert på synsing
- Skape forståelse for at de fleste barn kan avhjelpes innenfor vanlige rammer
- Sykmelding er og vakanser fører til slitasje på tjenesten
- Rekruttering